

Carnaval: doe de creatieve destructie!

Enige maanden geleden had ik het in de aanloop op het Darwin- en creativiteitsjaar 2009 reeds over de survival of the misfits. 2008 was het jaar van de onttroning van de veelverdienende topexperts. Deze genieën hebben het Darwin- en creativiteitsjaar dus niet gehaald. Ze bleken al snel niet fit genoeg voor het economisch slechtere weer dat ze mee hadden veroorzaakt. Is IK rouwig bij deze intellectuele kapitaalvernietiging? Wat mij betreft kan het opruimen van veel wijsheid van het afgelopen decennium niet grondig genoeg zijn – en zonder recycling.

In alle tijden van strenge dogma's is één altaar van averechtse wijsheid overeind gebleven: Carnaval. Met Carnaval wordt duidelijk wat de meeste mensen van alle bazenpraatjes denken. In de Benelux is Aalst de topcarnavalstad. Mooi is het hoe volkse creatieven daar elk jaar met kunstig opgetuigde praalwagens de belangrijkste thema's van het afgelopen jaar de revue laten passeren. Die mensen sparen daar het hele jaar voor, ook intellectueel. Maanden gaan er zitten in het bedenken van de beste persiflages en het vervolgens optuigen van de wagens en ontwerpen van de bijpassende kostuums. Carnaval is het ontzuiverend feest bij uitstek. Laat ons dit jaar Carnaval niet beëindigen op Aswoensdag. We kunnen dan niet zomaar weer tot de orde van de dag overgaan. De intellectuele creatieve destructie moet nog even doorgaan.

We hebben het met elkaar zoveel over kennis, maar nu moeten we de onkunde op een voetstuk zetten. Iedereen denkt dat onkunde gemakkelijk is, maar dikwijls is dat het moeilijkste wat er is. Veel 'kennis' is collectieve dwaasheid, waar niet gemakkelijk tegen in te gaan is. Ga er maar aan staan. Wetenschappers worden geacht problemen te ontleden, maar hoeveel kunnen ze daarna weer leden? Ontkennen, hoe doe je dat zonder dat je Alzheimer of Korsakov in de schoot geworpen krijgt? Of iets ontraden? Gelukkig onthou ik soms. Ook onze taal heeft er moeite mee. Als ik iets in mijn hoofd vast houdt, dan kan ik het dus niet onthouden? En iets ontplooiën zonder dat je dat daarna kunt zien? Als ik je iets ontnem, krijg jij het dan terug? Als ik iets ontvang, laat ik het dan los? Als ik iets ontwaar, is het dan minder waar?

Toegegeven, ook sommige kundes zijn lastig. Als ik iets ontmantel, is er dan iemand die het weer kan mantelen? Iets ontheffen is natuurlijk voor de lui. Ontharen, dat is nog een kunde, maar kan er iemand haren, of zenuwen of wrichten of hutsen of zich ergens over fermem? Een akker beren is dan weer veel gemakkelijker dan het te ontberen. Is ginnen na het ontginnen de cradle-to-cradle-droom van de ware ecooloog? Als ik iets ontwerp, hoe werp ik het dan terug? Als je wilt ontkomen dan onthaal ik je wel. Ontruimen? Nee, dan wordt het nog voller. Eerst vluchtte ik, daarna probeerde ik te ontvluchten, maar er bleek geen ontsnapping mogelijk. Dat snapt u. Tenzij u toch weet te ontsnappen; dan weer niet. Als ik iets laat ontbreken, wordt het dan weer heel? Ik las dat een Kamerlid zich bleef vastbijten in een bepaalde kwestie. Dat Kamerlid kan dus 's morgens niet ontbijten? Is ontdooien invriezen, ontlennen terugbetalen? Doet de brandweer het vuur ontbranden? Heet ze daarom brandweer?

Carnaval: weg met het bedaarlijk lachen en de stuimige mensen! Ongure types mijden we, breng ons de gure! Gein is leuk, leve de ongein! **IK**

Dany Jacobs

Dany Jacobs is hoogleraar Industriële ontwikkeling en innovatiebeleid bij de Universiteit van Amsterdam en lector Kunst, cultuur en economie bij de hogescholen ArtEZ en HAN in Arnhem.